

150 K, za dvorazrednice na 200 K, za tri-razrednice na 300 K, za štirirazrednice na 400 K, za pet- in večrazrednice na 600 K. Poleg tega naj se dovoli za vsak paralelni razred še 50 K remuneracije, ki se pa ne všteva v pokojnino.

### IX. Plače učiteljc.

Vrhutega prosi „Slovensko deželno učiteljsko društvo“ tudi to, da naj imajo učiteljice enako plačo z učitelji.

### X. Plače suplentov.

Na ljudskih šolah v Ljubljani je začasno nastavljenih več suplentov, ki imajo samo 800 K letne plače, dasi so vsi izprašani učitelji(ce) in nekateri tudi že usposobljeni za ljudske in celo za meščanske šole. Vsem tem naj se dovoli po 200 K stanarine.

Ljubljana, dne 20. maja 1902.

## Odbor „Slov. dež. učiteljskega društva“:

Francišek Gabršček,  
predsednik.

Jakob Furlan,  
tajnik.

Luka Jelenc,  
podpredsednik.

Frančišek Črnagoj,  
blagajnik.

Jakob Dimnik,

Lovro Letnar,  
odborniki.

Janko Likar,

## V premislek.

### IV.

Kakor znano, imajo naši e. kr. okrajni šolski nadzorniki za čas svojega poslovanja, t. j. dokler so okrajni šolski nadzorniki, dopust. Mesto njih poučujejo suplenti ali se pa mesto provizorično popolni. A ker so okr. šolski nadzorniki kot taki tudi le provizorični, zato jim ostanejo njihova učiteljska mesta, na kojih so stalno nameščeni, pridržana, t. j. nihče ne more biti na isto mesto stalno nameščen. In dokler bodo okr. šol. nadzorniki provizorični, toliko časa bodo tudi namestniki provizorični. To je pa za šolo nezdravo, za namestnike pa krivično. Da bode stvar bolj jasna in razumljiva, hočem to z izgledom pojasniti. Učitelj *A* postane e. kr. okr. šolski nadzornik in dobi dopust; njegovo mesto dobi kandidat *B*. *B* je priden in delaven, predstojniki ga hvalijo, ljudje ga imajo radi. *B* je zelo zadovoljen. Po preteku dveh let napravi drugi izpit. Sedaj mu je prva skrb, da čim preje postane stalen, ker je s tem imenovanjem združena večja plača in uvrstitev v status, kar pomenja prvi korak na lestvi avancementsa. *A* *B* ne more postati definitivni, ker je na tem mestu stalno nameščen učitelj *A*, ki ima kot e. kr. okrajni šolski nadzornik dopust. *B*-ju je tedaj zaprta pot do stalnega nameščenja in s tem tudi do šletnice, do višje plače in do uvrščenja v status. Ako noče zaostati za svojimi sovrstniki, mora prositi drugam, zapustiti kraj, kjer je bil zadovoljen, ostaviti ljudi, ki so ga radi imeli in ostaviti šolo, kjer

je uspešno deloval; šola pa izgubi dobrega učitelja. Šoli to gotovo ni v korist, ako bode v najugodnejšem slučaju moralo vsake dve leti menjati učitelja in to tem manj, ker bodo za taka mesta prosili le začetniki. Tu se godi krivica šoli, pa tudi dotičnemu učitelju.

Krivo je tu v prvi vrsti to, da pride učitelj šele z definitivnim imenovanjem v status, ne pa, kar bi bilo edino pravilno, z drugim izpitom. Radi šletnic bi še kdo potrpel, a uvrščenja v status pa ne more nihče pogrešati, ker je to zanj gmotno preveč občutljivo.

Tu bi bila dolžnost merodajnih oblastnij, da za take učitelje napravijo izjemo. To zahteva pravičnost, pa tudi korist šole. Zadnji čas je tudi, da naši e. kr. okrajni šolski nadzorniki postanejo stalni, s tem bi tudi gorenje vprašanje bilo mahoma rešeno. Kako čudno je tudi čitati, da je *x y* praznoval svojo 25letnico kot začasni okrajni šolski nadzornik. *A* stalni nadučitelj in začasni okrajni šolski nadzornik; *B* stalni učitelj in začasni voditelj; *C* (namestnik *A*-jev) začasni učitelj. Radi prvega sta oba druga začasna.

Gg. tovariše prosimo, da nam blagovolijo naznaniti svojo mnenje, kako bi se dala opisana zadeva najbolj ugodno rešiti.

## Zmes.

XXXIX.

No, g. urednik! Rad bi Vas bil videl, kakšen obraz ste napravili, prečitajoč pobožnega in vsevedočega „Slovenca“ št. 93, kjer pravi: „Gospodje pri „Tovarišu“! Koliko „intenzivno“ ste se pa vi „zanimali“ za gimnazijo, ko ste naredili že iz spodnjih razredov iz nje svoj „eksodus“? No, g. dru. Lampetu menda ni znano pri vsi njegovi visoki učenosti, da mora učiteljski imeti predstudije, ali meščansko šolo ali spodnjo gimnazijo, zlasti na Kranjskem, kjer še nedostaje meščanskih šol. Ali morda misli, da v učiteljske lahko vstopijo učenci ljudskih šol? Poznamo učitelje, ki so absolvirali vso gimnazijo, pa so še morali nekaj let obiskovati učiteljske, da so si pridobili potrebno strokovno naobrazbo; poznamo pa tudi duhovnike, ki so šli v lemenat edino zato, ker niso napravili mature; poznamo tudi menihe, ki so absolvirali par razredov gimnazije, pa so postali duhovniki. Ali poznate Macurja v Celju, ki niti ne zna priprostega pisma v slovenščini ali nemščini pravilno spisati? Le pometajte najpred pred svojim pragom!

Dr. Lampeta jezi tudi, ako najde v „Tovarišu“ citate iz drugih jezikov, kateri so baje vsi napačni, dasi tudi črkostaveci včasih napravijo pogreške. To je tiskarski škrt. „Slovenec“ niti ne ve, da se pravi le rojenim princem in knezom „Svetli“. Berite Končnikovo „Slovensko slovnico“ str. 167, kjer je črno na belem: „Knezi nadškofi dobivajo naslov „Kneževska Milost“, knezoškofi „Knezoškofovka Milost“, škofi pa „Škofovska Milost“. Glejte, to morajo vedeti učenci v ljudski šoli, učeni „gaspudi“ v uredništvu „Slovenca“ pa še tega ne vedo. In vendar naj bi vsak človek moral najbolje poznati svoj materni jezik. Pa brez zamere!

Na Goriškem prav marljivo stikajo v „Norici“ in „Prismojencu“ za učitelje — dopisniki „Soče“. Da vržejo marsikatero budalost, jim ni zameriti. Kmalu se bodo naveličali prazno slamo mlatiti.

Na Štajerskem snuje Fr. Jurkovič v Šmarju pri Jelšah Slomškovo podružnico. Do osnovnega zborovanja sicer še ni